

Богородица Љевишка, вршњакиња катедрале Нотр Дам, ни после 15 година није обновљена

Саборна црква Богородица Љевишка у Призрену, вршњакиња париске катедрале Нотр Дам, један од најлепших и највреднијих споменика српске средњовековне уметности и културе, запаљена током мартовског погрома на Косову и Метохији, ни после 15 година није обновљена, иако је под заштитом Унеска.

Некада главна црква у Призрену, с највећим живописом међу српским црквама и манастирима, Богородица Љевишка је у погрому 2004. године тешко оштећена, заједно с још 35 православних црква и храмова, а ватрена стихија у призренском храму прогутала је олтар, живопис, међу којима су најстарије фреске из треће деценије 13. века, псалтире...

Њена унутрашњост и фреске од непроцењиве уметничке вредности и лепоте данас су само делимично очишћене од гаражи.

Међу очишћеним фрескама су „Исус Призренац“, која представља заштитника тог града на Бистрици, као и „Богородица Љевишка“, по којој је храм добио име, а која је јединствена по томе што приказује Исуса Хранитеља у крилу Богородице, који из кошарице захвата жито и дели га народу.

Санацију и парцијално чишћење живописа, који је био у потпуности црн пошто је храм запаљен, радио је Републички завод за заштиту споменика културе.

Како је за Танјуг рекла директорка те институције Мирјана Андрић, у првој фази са стручњацима Завода радиле су и италијанске колеге, а новац за обнову обезбеђен је преко Унеска.

Андрићева је додала да се за наставак радова на обнови очекују нова средства како би се обавило комплетно чишћење живописа.

„Обављен је део посла, сликарских и конзерваторских радова“, казала је директорка.

Богородицу Љевишку темељно је обновио краљ Милутин уз помоћ призренских епископа Дамјана и Саве између 1306. и 1309. године.

Тада је архитекта, протомајстор Никола, подигао храм са пет купола којем је додата припрата са спратом, а над њим и звоник који стреми високо изнад кућа Призрена и наглашава духовни центар у граду.

Након пада Србије под Турке, Богородица Љевишка је једно време била и даље хришћанска богомоља, о чему сведочи запис непознатог ученог муслимана који је на арапском језику урезао стих: „Зеница ока мога теби је гнездо“.

Пре 1756. године претворена је у џамију и добила назив Џума-џамија, а за време турске власти фреске су изубијане чекићем, покривене слојем малтера и прекречене.

Тек 1912. године, после ослобођења Призрена, храм је поново постао хришћански, а фреске су откривене између 1950. и 1952. године, да би поново почетком 21. века претрпеле велика оштећења и поред присуства међународних снага (Кфора).

Богородица Љевишка је 2006. године уписана на Унескову листу светске културне баштине, а у том храму прво и једино венчање од 1999. обављено је 2016. године.

Богослужења у Богородичином храму у Призрену, последњих неколико година, откад је обновљена и Богословија у том граду, служе се за празнике посвећене мајци Исуса Христа, а све остале дане њена врата су затворена, а

зидови заштићени жицом.

— [Sputnik Србија](#)